

Vt 5 Kajaani - Kuusamo

Hankekortti koskee valtatiellä 5 tieosuutta Kajaani-Kuusamo. Tavoitteena on parantaa tien liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, lyhentää matka-aikoja, lisätä ohitusmahdollisuuksia, parantaa liittymäjärjestelyjä sekä jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita ja turvallisuutta.

Nykytila

Valtatie 5 on itäisen Suomen pääväylä, joka johtaa Heinolasta mm. Kajaanin ja Kuusamon kautta Sodankylään. Hankekortti koskee valtatiellä 5 tieosuutta Kajaani-Kuusamo Pohjois-Savon ja Lapin maakuntarajan välillä. Suunnittelualueen kokonaispituus on noin 350 kilometriä. Osa suunnittelualueen eteläosasta on määritelty pääväyläasetuksen (933/2018) mukaiseksi II-luokan pääväyläksi. Tieosuus kuuluu TEN-T kattavaan verkkoon. Valtatiellä 5 on tärkeä merkitys alueen elinvoimaisuudelle ja saavutettavuudelle. Yhteys on myös merkittävä tavaraliikenteelle.

Valtatien 5 liikennemäärä Kajaani-Kuusamo yhteysvälillä vaihtelee 480 ja 8250 ajon/vrk välillä (KVL 2025). Vilkkaimmat tieosuudet sijoittuvat Kajaaniin ohikulkutieosuudelle, vähiten liikennettä on puolestaan Rukan ja Lapin maakuntarajan välillä sekä Kuusamon ja Suomussalmen välillä. Yhteysvälillä erottuu muutama kohta, joissa on onnettomuuskasaumia. Väyläviraston tieturvallisuudirektiivin mukaisessa verkonlaajuudessa tieturvallisuusarvioinnissa yhteysväliltä on noussut esille kaksi liittymää (Kajaanisissa ja Suomussalmella), jotka on liittymien riskiluokittelussa luokiteltu korkean riskin luokkaan. Lisäksi linjaosuuksilla korkean riskin tieosuuksia on useita Suomussalmelta pohjoiseen Kuusamossa Rukan pohjoispuolelle saakka.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

Tavoitetilanteessa valtatie 5 on poikkileikkaukseltaan 1+1 kaistainen valtatie, jossa tavoitteena on vähintään 80 km/h matkanopeus sekä henkilöautoille että raskaalle liikenteelle.

Hankkeessa tehdään mm. seuraavia toimenpiteitä yhteysväleittäin:

- Pohjois-Savon raja - Kontiomäki: Liittymäjärjestelyiden kehittäminen, ohituskaidtojen ja ohituskaidtaparien rakentaminen, jkpp-olosuhteiden parantaminen, valaistuksen saneeraus
- Kontiomäki-Suomussalmi: Kolmen liittymän parantaminen, pysäkkien palvelutason ja yhteyksien parantaminen, tien poikkileikkauksen parantaminen 62 km matkalla, valaistuksen saneeraus
- Suomussalmi-Kuusamo: Tien poikkileikkauksen parantaminen 131 km matkalla, päällysteen uusiminen asfalttibetoniin (86 km), jkpp-olosuhteiden parantaminen
- Kuusamo-Ruka: Liittymäjärjestelyiden kehittäminen, uuden valaistuksen rakentaminen ja nykyisen saneeraus, jkpp-olosuhteiden parantaminen
- Ruka-Lapin raja: Liittymäjärjestelyiden kehittäminen, tarkempi toimenpiteiden suunnittelu käynnissä mm. Rukan matkailukeskuksen pääliittymässä, tien poikkileikkauksen parantaminen 44 km matkalla, valaistuksen saneeraus ja päällysteen uusiminen asfalttibetoniin (33 km)

Päivitetty: 9.2.2026

Linkki hankesivuille:

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-398-116-4>

Aikataulu

Valtatie 5 Kajaani-Kuusamo on luonteeltaan yhteysvälihanke, jota voidaan toteuttaa osissa.

Osalle yhteysvälille esitetyistä toimenpiteistä ollaan parhaillaan laatimassa / on jo laadittu tarkempi suunnitelma.

- Vt 5 Kontiomäen jkpp-väylä, Paltamo (suunnitelmatyö käynnissä, hankkeen toteutus vuonna 2027)
- Valtatien 5 jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Ronkaisenniementie-Toranki, Kuusamo (tiesuunnitelma 2023, rakentamissuunnitelma 2024)

Kustannukset

Kustannusennuste koko yhteysvälin toimenpiteille on noin 65,3 M€, MAKU 140 (2015=100) Vt 5 Kajaani-Kuusamo kehittämisselvityksen mukaan. Kustannuksiin ei ole laskettu kuitenkaan tien poikkileikkauksen parantamisen kustannuksia. Toimenpiteiden kustannusarvio tieosuuksittain (ei sis. tien poikkileik. parantamiseen liittyviä kust.):

- Pohjois-Savon raja - Kontiomäki: 30,1 M€
- Kontiomäki-Suomussalmi: 4,4 M€
- Suomussalmi-Kuusamo: 19,3 M€
- Kuusamo-Ruka: 6,6 M€
- Ruka-Lapin raja: 4,9 M€

Vt 5 Kajaani - Kuusamo

Keskeiset vaikutukset

Tieosuuden kehittäminen vastaa hyvin Liikenne 12 tavoitteisiin.

Hankekortissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisen myötä valtatiellä 5 Kajaani-Kuusamo yhteysvälinä pitkämatkaisen ja seudullisen tavara- ja henkilöliikenteen matka-aika, sujuvuus, turvallisuus sekä matka-aikojen ennustettavuus paranevat. Tien leventäminen parantaa ja yhdenmukaistaa valtatie yhteysvälin laatutason. Liikennemäärältään vilkkaimpiin kohteisiin rakennettavien ohituskaistojen avulla turvataan matkan sujuvuutta ja turvallisia ohituksia. Päällyste uusimalla saavutetaan tavoitetilanteen päällystetaso. Lisäksi parannetaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden olosuhteita sekä liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta liittymissä. Hankkeen hyötykustannussuhdetta ei ole määritetty. Hanke voidaan toteuttaa vaiheittain.

Valtatien 5 parantaminen ja kehittäminen on mainittu vuonna 2025 valmistuneessa Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2037:ssä yhdeksi Kainuun saavutettavuuden ja sitä kautta koko maakunnan elinvoimaisuuden turvaamisen ja kehittämisen kannalta keskeiseksi kärkihankkeeksi.

Riskit

Hankkeeseen liittyy kustannusriski.

Tarkempaa vaikutustietoa

Hankkeesta ei ole tehty hankearviointia.

Hanke edistää liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä. Hanke parantaa ihmisten mahdollisuutta valita kestävämpiä liikkumismuotoja. Lisäksi hanke parantaa saavutettavuutta, vastaa elinkeinojen ja työssäkäynnin tarpeisiin sekä parantaa liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellista tehokkuutta.

Hanke parantaa merkittävästi koko Itä- ja Pohjois-Suomen saavutettavuutta ja elinkeinoelämän kilpailukykyä sekä tieliikenteen turvallisuutta. Hankkeella on merkitystä niin seudullisella kuin valtakunnallisella liikennejärjestelmätasolla.

Hanke parantaa liikenneturvallisuutta.

Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia päästöihin.

Lisätietoa

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus, Tie- ja rakentamissuunnitteluvastaava Ari Kuotesaho, p. 0295 038 259
Väylävirasto, Osastonjohtaja Tapio Ojanen, p. 029 534 3209